

Rogaland Kontrollutvalgssekretariat IS
Hoveveien 9

4306 SANDNES

Deres ref

Vår ref
05/3251-2 JOS

Dato
20.12.2006

Avklarings spørsmål om kontrollutvalg, sekretariat og revisjon

Vi viser til brev 5. oktober 2005. Vi beklager sterkt at brevet er blitt liggende hos oss uten at det er sendt svar. Vi antar likevel at en vesentlig del av problemstillingene som er reist ble avklart gjennom en artikkel i "Kommunerevisoren" 3/06: "Selskapskontroll – erfaringer så langt" (vedlagt), hvor flere av de spørsmål som er tatt opp i brevet ble kommentert.

I brevet er det blant annet stilt spørsmål om hvem som skal utarbeide plan for forvaltningsrevisjon. I forskrift om kontrollutvalg av 15. juni 2004 § 10 fremgår at "Kontrollutvalget skal (...) utarbeide en plan for gjennomføring av forvaltningsrevisjon". Planen skal vedtas av kommunestyret. Planen er formelt ikke en del av forvaltningsrevisjonen, men skal danne grunnlag for gjennomføring av forvaltningsrevisjon, jf. merknader til bestemmelsen i rundskriv H-15/04. Kontrollutvalget har således ansvar for at det blir utarbeidet en plan, og for innholdet i det forslag til plan som legges fram for kommunestyret. Det vil være naturlig at kontrollutvalgets sekretariat utarbeider et utkast til plan som kan vedtas i kontrollutvalget, men forskriften regulerer ikke nærmere hvem som skal eller kan utarbeide utkast til plan.

Når det gjelder selskapskontroll i selskaper som ikke er fullt ut offentlig eid, vil man være utenfor de særregler om innsyn som fremgår av kommuneloven § 80. Denne bestemmelsen gjelder bare de selskaper som der er nevnt – selskaper som er fullt ut

eide av kommuner og/eller fylkeskommuner og heleide datterselskaper til slike selskaper. For andre selskaper vil kommunen stå i samme posisjon som en hvilken som helst annen eier når det gjelder mulighetene til å føre kontroll med sine eierinteresser. Dette innebærer at dersom det for eksempel gjelder et aksjeselskap, må kontrollen gjennomføres innenfor de rammer aksjeloven setter for hvordan eierne kan opptre. Dette innebærer blant annet at der en kommune har eierandeler i et aksjeselskap hvor det også er private eiere, vil ikke kommunen rettslig sett ha større muligheter til å gjennomføre en kontroll med sine eierinteresser enn det et privat rettssubjekt har som eier. En selskapskontroll fra en kommunes side må derfor tilpasses disse rammebetingelsene.

Det er i brevet videre bedt om en ”grenseoppgang mellom hva som er eierskapskontroll og hva som er selskapskontroll med forvaltningsrevisjon”. I den nevnte artikkelen i ”Kommunerevisoren” er det gitt en nærmere redegjørelse for innholdet av selskapskontrollen. Om forholdet mellom forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll heter det følgende: ”I praksis kan det oppstå spørsmål om grensedragning mellom forvaltningsrevisjon og det som i forskriftens § 14 første ledd er betegnet som ”eierskapskontroll”. Kontrollen etter første ledd vil primært dreie seg om hvorvidt pålagt ansvar og instruks etterleves av den som utøver kommunens eierfunksjon. Forvaltningsrevisjon vil gjerne innebære en bredere tilnærming, hvor det tas utgangspunkt i måloppnåelse, effektivitet og samfunnsmessige virkninger.” Det kan på generelt grunnlag vanskelig gis en fyldestgjørende beskrivelse av grensedragningen. Dette vil avhenge av en konkret vurdering. I et aksjeselskap vil eierstyring måtte utøves på generalforsamlingen. Primært vil derfor eierskapskontrollen dreie seg om å kontrollere om den som representerer kommunen på generalforsamling treffer beslutninger i samsvar med aksjelovens og annen lovgivnings krav, og for øvrig opptre i tråd med kommunens vedtak og forutsetninger for forvaltningen av eierinteressene.

Det er også stilt spørsmål om hvilken instans i kommunen som kan bestemme om det skal gjennomføres forvaltningsrevisjon i et selskap – kommunestyret eller administrasjonen. Det fremgår av forskriften om kontrollutvalg § 13 annet ledd at det skal utarbeides en plan for selskapskontroll, som vedtas av kommunestyret. I rundskriv H-15/04 fremgår det av merknader til bestemmelsen at kontrollutvalget vedtar hvilke selskapskontroller som skal gjennomføres med utgangspunkt i denne planen. Ettersom selskapskontrollen også kan omfatte forvaltningsrevisjon, jf. forskriften § 14 annet ledd, vil det forutsetningsvis kunne fremgå av planen hvorvidt det skal gjennomføres forvaltningsrevisjon. Kontrollutvalgets vedtak om hvilke selskapskontroller som skal gjennomføres må ligge innenfor rammen av planen. Dersom det ligger utenfor rammen av den vedtatte planen å gjennomføre forvaltningsrevisjon, vil vi anta at et endret

planforslag må forelegges kommunestyret på nytt, med mindre kommunestyret har delegert myndighet til å endre planen, jf. § 13 annet ledd i.f.

Med hilsen

Jostein Selle
seniorrådgiver

Steinar Dalbakk
rådgiver